

Tweede rapportage

Ondersteuningsprogramma Transitiearrangementen Jeugd

Den Haag, 30 oktober 2013

Samenvatting

In deze rapportage gaat het Ondersteuningsprogramma Transitiearrangementen Jeugd (OTJ) in op de ervaringen in de regio's met betrekking tot het maken van de regionale transitiearrangementen (RTA), de knelpunten die daarbij optraden en hoe regio's verder zouden kunnen en moeten met de transitie jeugdzorg.

Het OTJ constateert dat in de periode vanaf 28 juni jongstleden tot heden ontzettend veel is gebeurd in de regio's. De verbreding en verdieping die heeft opgetreden is op zichzelf een waardevolle opbrengst van dit traject.

De RTA's zijn grotendeels af, en de weg is vrij om door te gaan naar de volgende fase in de voorbereiding op de decentralisatie: de inrichting en praktische uitvoering van de jeugdzorg in de regio's. Het OTJ beveelt aan de RTA's af te sluiten zodat regio's tijd en ruimte hebben om met de volgende opgaven aan de slag te gaan.

De RTA's zijn opgesteld binnen de nu bekende kaders. De opdracht aan gemeenten was om zekerheid te geven aan instellingen voor 2015, zodat zorgcontinuïteit gewaarborgd kon worden. In de meeste regio's zijn hierover afspraken gemaakt. Volledige zekerheid kon om een aantal redenen nog niet worden gegeven. De belangrijkste onzekerheid betreft nog het onderliggende budgettaire kader. Dit uit zich onder andere in aanzienlijke verschillen tussen de opgaven van zorgaanbieders en de budgetten die in de meicirculaire 2013 gepubliceerd zijn. Andere aandachtspunten die de resultaten hebben beïnvloed zijn:

- Organisatie van gecertificeerde functies en overname (toegangs)taken van Bureaus Jeugdzorg
- Aansluiting van zorgverzekeraars en inrichten inkoopproces
- Transparantie zorgproducten (incl. pgb's)
- Mate waarin bovenregionale aanbieders (voldoende) betrokken zijn.

Dit zijn zaken waar niet alleen een logische vervolgopgave ligt voor gemeenten en regio's, maar ook voor zorgaanbieders en financiers. Daarnaast moeten gemeenten aan de slag met het ontwikkelen van het wettelijk voorgeschreven beleidsplan (nota sturing en inkoop) en het betrekken van gemeenteraden.

De komende maanden gaan regio's verder met het inrichten van het proces om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de transitie van de jeugdzorg op 1 januari 2015. In december stellen gemeenten hun nota *Sturing en inkoop* op. Gemeenten moeten daarbij de instrumenten én de ruimte krijgen om –in samenspraak met aanbieders en financiers deze opgaven tijdig af te ronden.

1. Inleiding

De afgelopen maanden hebben alle 41 jeugdzorgregio's gewerkt aan het opstellen van het Regionaal Transitiearrangement Jeugd (RTA).¹ Het Ondersteuningsteam Transitiearrangementen Jeugd (OTJ) heeft gedurende deze periode ondersteuning geboden aan de regio's bij het opstellen van het RTA. Het OTJ is een team dat in juli 2013 in opdracht van de VNG, VWS en VenJ door KING is vormgegeven. Het OTJ maakt voor de uitvoering van de werkzaamheden gebruik van de kennis en inzet van Andersson Elffers Felix (AEF) en Berenschot.

De ondersteuning die het OTJ heeft geboden bestond uit:

- **Beantwoorden van vragen.** Veelgestelde vragen zijn in overleg met het Transitiebureau Jeugd beantwoord en op de website www.voordejeugd.nl geplaatst. Inmiddels staan op deze website ruim 100 veelgestelde vragen en antwoorden over de RTA's, maar ook over de transitie in het algemeen.
- **Verspreiden van nieuwsberichten.** Hierbij gaat het onder andere om interessante documenten uit de regio's, van de VNG en het Transitiebureau Jeugd. Deze berichten zijn verspreid via de website www.voordejeugd.nl, het VNG Forum en directe mailings aan de regionaal transitie managers jeugd. Ook is in overleg met het Transitiebureau Jeugd een animatie en een voorlichtingsfilmpje over de RTA's gemaakt.
- **Organiseren bijeenkomsten.** Er zijn twee zogenaamde *learn & share* bijeenkomsten georganiseerd waarbij medewerkers van gemeenten met elkaar in gesprek gingen over de inhoud en voortgang van de RTA's. Daarnaast heeft het OTJ tijdens de landelijke transitie managers dag (6 september jl.) een aantal *learn & share* sessies en sessies over beperking van frictiekosten verzorgd.
- **Bijwonen overleggen.** Een groot deel van de regio's is bezocht voor gesprekken met regionale transitie managers, transitieteams en bijeenkomsten met gemeenten: (a) ambtelijk, (b) ambtelijk en zorgaanbieders en/of financiers en (c) bestuurlijke bijeenkomsten en raadsvergaderingen. Tijdens deze overleggen heeft het OTJ een toelichting gegeven op de context en doelstelling van de RTA's. Ook heeft het OTJ tijdens de overleggen inhoudelijke vragen beantwoord.
- **Advisering.** Aan het begin van het traject heeft het OTJ met alle regio's contact gezocht, gesproken over het traject en uitleg gegeven. Op verzoek is een groot deel van de regio's bezocht en geadviseerd over hun aanpak, bijvoorbeeld inzake het contact leggen met aanbieders en het doen van de uitvraag. Ook is er in verschillende regio's mee- en tegengelezen met de concept transitie arrangementen. Daarnaast heeft het OTJ een format voor de gegevensuitvraag bij aanbieders verspreid.
- **Rapporteren over de voortgang.** Eén van de taken van het OTJ was het monitoren van de voortgang van de RTA's in alle 41 regio's. Daarom heeft het OTJ bij de start van dit traject in eind juni/begin juli een uitvraag gedaan in alle 41 regio's en deze allemaal gesproken. Eind augustus/begin september is een tweede uitvraag gedaan over de stand van zaken. De resultaten van deze uitvraag zijn beschreven in de Voortgangsrapportage van het OTJ (dd. 24-9-2013).

Belangrijk bij deze monitoring was dat niet uitsluitend een beeld is gegeven van de stand van zaken, maar dat eventuele knelpunten en problemen tijdig zijnesignaleerd. Met betrekking tot dit laatste vindt vanaf de start van het OTJ tot heden wekelijks

¹ Zie bijlage voor een overzicht van de 41 regio's inclusief bijbehorende gemeenten.

overleg plaats tussen het OTJ, het Transitiebureau Jeugd en de TSJ. Vooral problemen en knelpunten die vragen om een landelijke aanpak, worden tijdens dit overleg besproken.

Gedurende het proces bleek dat er, aanvullend op bovenstaande generieke ondersteuning, nog behoefte was aan verschillende gerichte ondersteuning en onderzoek. Het Transitiebureau heeft het OTJ daarom gevraagd de volgende zaken uit te voeren:

- **Opstellen handreiking beperking Friciekosten.** Op verzoek van het Transitiebureau heeft het OTJ onderzoek gedaan naar mogelijkheden om frictiekosten te beperken en deze in een handreiking gepubliceerd (bijlage). Dit onderwerp is ook in *learn & share* bijeenkomsten aan de orde geweest.
- **Gerichte ondersteuning naar aanleiding van signalen.** Op basis van signalen uit het land en van de TSJ heeft het OTJ regio's benaderd om te horen wat de problematiek is en geadviseerd over het vervolg. Dit deed zij onder andere op aangeven van de TSJ dat er in tien regio's zorgen waren na de eerste gespreksronde. Waar nodig is het OTJ op bezoek gegaan en heeft zij regio's geholpen een stap verder te komen. Het betrof hierbij zowel bestuurlijke als ambtelijke ondersteuning.
- **Juridisch advies.** Het OTJ kreeg uit meerdere regio's het signaal dat het voor gemeenten onduidelijk is hoe de regelgeving met betrekking tot het aanbesteden en subsidiëring van invloed is op de regionale transitiearrangementen. Om die reden is door juristen van Berenschot een notitie geschreven over de invloed van de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht ten aanzien van subsidiëring, en de Aanbestedingswet op het regionaal transitiearrangement.
- **Inventarisatie betrokkenheid Bureaus Jeugdzorg.** Bij het OTJ en het Transitiebureau kwamen verschillende signalen binnen dat bepaalde Bureaus Jeugdzorg niet goed betrokken waren bij het opstellen van de RTA's. Het Transitiebureau heeft het OTJ opdracht gegeven om, vanuit het perspectief van BJZ's, te beschrijven hoe dit verloopt.
- **Inventarisatie bovenregionale aanbieders.** Uit gesprekken in de regio's komt naar voren dat er bovenregionale aanbieders zijn die niet aan tafel zitten bij regio's. Om een volledig beeld te krijgen van de aard en omvang van de problematiek, heeft het OTJ een inventarisatie van deze groep aanbieders gedaan. Verderop in deze rapportage wordt daar meer over gezegd. De volledige rapportage hierover volgt in november, als alle definitieve RTA's beschikbaar zijn.

In deze rapportage doet het OTJ verslag van het proces naar het opstellen van de RTA's en signaleert zij de knelpunten daarbij, die de komende tijd nog de nodige aandacht behoeven. Daarna wordt de vervolagagenda geschetst, want de RTA's zijn af maar het werk nog niet. Tot slot doet het OTJ enkele aanbevelingen voor het verdere proces.

2. Wat is er afgelopen periode gebeurd in de jeugdzorgregio's?

Het OTJ constateert dat in de periode vanaf 28 juni jongstleden tot heden ontzettend veel is gebeurd in de regio's. De verbreding en verdieping die heeft opgetreden is op zichzelf een waardevolle opbrengst van dit traject. De regionale transitie MANAGERS geven aan dat de datum van 31 oktober 2013 een belangrijke aanleiding is geweest om met gemeenten in de regio na te denken over de continuering van jeugdzorg in 2015. Ook zijn de RTA's voor een groot deel van de regio's een belangrijke impuls geweest om actief de zorgaanbieders te benaderen voor het uitvragen van gegevens, het voeren van gesprekken over de zorgcontinuïteit en het organiseren van de infrastructuur voor nieuwe cliënten in 2015.

Het opstellen van de RTA's leidde tot concretisering van eerder vastgestelde visies. Gemeenten in de regio's hebben elkaar én aanbieders gevonden, en er is een veel intensiever contact tussen de partijen tot stand gekomen. Er is nu meer zicht op de variëteit aan aanbieders en op tal van zorgvormen die er worden geleverd. De transitie is in een paar maanden van een vooral op provinciale zorg gericht proces verbreed naar andere zorgvormen. Het proces heeft gezorgd voor een grote sprong voorwaarts wat betreft de voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg, en ook juist laten zien wat er nog moet gebeuren. Tot slot is ook de noodzaak van regionale samenwerking en het robuust maken daarvan concreet geworden.

Gemeenten hebben elkaar gevonden

Voor zover dat nog niet het geval was, zijn de samenwerkende gemeenten in een regio – zonder uitzondering – de afgelopen maanden met elkaar in gesprek gekomen over de gezamenlijke uitgangspunten voor de organisatie van de jeugdzorg per 1 januari 2015 (zowel continuïteit van bestaande cliënten/wachlijstcliënten als het organiseren van een infrastructuur voor nieuwe cliënten). Uit alle regio's krijgt het OTJ het signaal dat de gemeentelijk transitied medewerkers hierover periodiek overleg hebben. In twee gevallen vond gedurende de afgelopen maanden een 'overstap' van gemeenten naar een andere regio plaats. De gemeenten Weesp en Wijdmeren zijn van regio Gooi en Vechtstreek overgegaan naar regio Utrecht-West. Gemeente Wageningen is van regio Food Valley overgegaan naar regio Arnhem.

Gemeenten hebben de zorgaanbieders (deels) gevonden

Alle 41 regio's hebben de afgelopen periode een uitvraag bij zorgaanbieders uitgezet. Hierbij gaat het om de uitvraag van gegevens over de huidige zorg die wordt geleverd aan cliënten (aantallen en kosten), een indicatie van de zorgvraag op 1 januari 2015 en de gevolgen als in 2015 aan zorgaanbieders een korting wordt opgelegd (zorgaanbod en eventuele frictiekosten). Naast de digitale uitvraag worden in alle regio's ook zorgaanbieders uitgenodigd om met gemeenten in gesprek te gaan over de organisatie van de jeugdzorg vanaf 1 januari 2015. Er zijn verschillen waarneembaar over de manier waarop dit gebeurt:

- Een aantal regio's had al in juli bijeenkomsten met zorgaanbieders gepland terwijl er ook regio's zijn die in september de eerste bijeenkomsten met zorgaanbieders hadden.
- De ene regio nodigde zoveel mogelijk aanbieders uit (veelal in de vorm van bijeenkomsten van een dagdeel of een dag) terwijl andere regio's zich beperkten tot een selectie van aanbieders. Bij deze selectie werd veelal uitgegaan van de grote aanbieders, afgemeten naar het aantal cliënten in de regio of de gerealiseerde omzet in 2012.
- Enkele regio's legden een aantal scenario's over de organisatie van de jeugdzorg in 2015 aan zorgaanbieders voor. Op basis van het gesprek hierover met de zorgaanbieders is één scenario uitgewerkt in het RTA. Andere regio's maakten eerst zelf een voorstel – veelal op basis van een bestuurlijk besluit – voor de organisatie van de jeugdzorg in 2015, inclusief de korting. Vervolgens vormde dit voorstel de basis voor de gesprekken met de zorgaanbieders.
- Ook de betrokkenheid van zogenaamde vrijgevestigden verschilt. In de enkele regio's is sprake van één of meerdere vertegenwoordigers namens de vrijgevestigden waarmee het gesprek is aangegaan. In andere regio's (weliswaar een beperkt aantal) werden alle bij de regio bekende vrijgevestigden uitgenodigd om mee te denken over de organisatie van de jeugdzorg in 2015. Ook is er een aantal regio's dat nauwelijks tot geen vrijgevestigden actief bij het opstellen van het RTA heeft betrokken. Onwetendheid of onmogelijkheid – vanwege de korte doorlooptijd – om deze grote, zeer gevarieerde groep zorgaanbieders te betrekken, is de belangrijkste reden.

In de meeste regio's zijn ten behoeve van het RTA gesprekken gevoerd met de huidige financiers van de jeugdzorg

Hierbij gaat het om provincies en zorgverzekeraars. De gesprekken met de provincies leiden in geen enkele regio tot problemen: alle regio's hebben contact met hun provincie over het gesubsidieerde deel van de jeugdzorg. De contacten met de zorgverzekeraars laten een wisselend beeld tussen de regio's zien.

De meeste regio's werkten bovenregionaal samen bij het opstellen van het RTA.

Hierbij gaat het vooral om het gezamenlijk formuleren van de uitgangspunten voor de RTA's. Ook is de uitvraag van gegevens bij zorgaanbieders en het organiseren van bijeenkomsten met zorgaanbieders en financiers op veel plekken door meerdere regio's gezamenlijk opgepakt. Een aantal voorbeelden:

- De Brabantse regio's trokken gezamenlijk op bij de uitvraag van gegevens en het organiseren van bijeenkomsten met zorgaanbieders en financiers. De provincie Noord-Brabant had hierin een actieve rol. Dit geldt ook voor de Utrechtse regio's waar ook de provincie Utrecht bij de gegevensuitvraag en organisatie van bijeenkomsten een belangrijke rol speelde.
- Medewerkers van de Gelderse regio's ontmoeten elkaar in een gezamenlijk afstemmingsoverleg. Hierin werden de afgelopen maanden de uitgangspunten en voortgang van de RTA's besproken. Dit geldt ook voor de regio's Amsterdam-Amstelland, Haarlemmermeer en Zaanstreek-Waterland. Ook voor de regio's West-Friesland en Noord-Kennemerland. En ook voor Midden-Kennemerland (IJmond) en Zuid-Kennemerland.
- De Limburgse regio's hadden gezamenlijk overleg, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, over de uitgangspunten en inhoud van de RTA's. Ook in deze regio's is de gegevensuitvraag bij zorgaanbieders gezamenlijk georganiseerd.
- In Utrecht hebben de zes regio's een bovenregionaal transitiearrangement opgesteld, waarin zij uitgangspunten en intenties hebben opgesteld.

Het RTA is af, maar het werk nog niet

Zoals het OTJ in haar eerste voortgangsrapportage eind september constateerde, was er gedurende het proces om te komen tot de RTA's een aantal onzekerheden dat het opstellen ervan bemoeilijkte en waardoor aan een aantal eisen van de TSJ niet voldaan kan worden. Reeds in de voortgangsrapportage schreef het OTJ dat een deel van de regio's als gevolg van deze onduidelijkheid koos voor een RTA op hoofdlijnen. Deze regio's gebruiken ook de periode na 31 oktober 2013 om op verschillende onderwerpen meer duidelijkheid te krijgen. In het RTA is hiervoor een planning opgenomen zodat voor de TSJ duidelijk wordt wanneer bepaalde onderdelen nader worden uitgewerkt. Dit is geen aanleiding tot zorg omdat de RTA's uiterlijk veertien maanden voor het ingaan van de Jeugdwet zijn opgeleverd; er is daarna ruimte om de afspraken nader in te vullen.

De beoordeling van de RTA's gebeurt door de TSJ na 31 oktober. De TSJ zal dan ook nader rapporteren over de inhoud van de RTA's en in hoeverre de RTA's voldoen aan de achttien eisen van de TSJ. Het OTJ wil hier niet op vooruitlopen door uitspraken te doen over de inhoud van de RTA's. Wel kan gezegd worden dat het OTJ naar aanleiding van signalen uit de tussenrapportage tien regio's actief heeft benaderd. Met transitie MANAGERS en bestuurders uit deze regio's is gesproken over de positionering van het RTA, het proces tot 31 oktober, de inspanningen die in desbetreffende regio tot dan toe waren geleverd, de geplande activiteiten, de bestuurlijke afstemming en de rol van de gemeenteraden. Vanuit inhoudelijke kennis en kennis van de aanpak in andere regio's, zijn transitie MANAGERS en bestuurders door het OTJ geadviseerd over de uit te voeren activiteiten in het kader van het RTA. Deze interventies hebben in die regio's

bijgedragen aan een kwalitatieve verbetering van de RTA's.

Wat betreft de kwaliteit van de RTA's, weet het OTJ dat er verschillen zijn in het detailniveau waarin de RTA's zijn uitgewerkt. Aan de ene kant van het spectrum zijn er regio's die op hoofdlijnen afspraken hebben gemaakt over de inhoud maar zich met name hebben toegelegd op procesafspraken. Aan de andere kant zijn er regio's die al een zeer uitgewerkt arrangement hebben. Daartussen zitten vele varianten. Er zijn verschillende redenen voor deze variëteit, zoals de mate waarin de regio zich al aan het voorbereiden was op de transitie vóór het RTA traject, of er al samenwerking was met de aanbieders, de kwaliteit van de aangeleverde gegevens van aanbieders en of de regio overeenkwam met een huidige BJZ-regio. Verder was een belangrijke factor voor de mate waarin het RTA is uitgewerkt de mate van geconstateerde verschillen tussen het macrobudget en de aangeleverde omzetcijfers van aanbieders in een regio. In een enkele regio waar de verschillen kleiner waren, was het eenvoudiger om tot afspraken te komen tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en aanbieders.

3. Aandachtspunten

Hieronder wordt ingegaan op aandachtspunten bij het opstellen van de RTA's. Dit betreft de aandachtspunten die bepalend waren voor de vorm en diepgang van de RTA's, maar die nog zeker niet opgelost zijn. Deze behoeven dus ook de komende periode aandacht. Het OTJ baseert haar analyse op binnengekomen vragen en signalen, gesprekken met bestuurders en transitie managers, bezoeken aan (regionale) overleggen en de eerdere uitvraag en voortgangsgesprekken ten behoeve van de voortgangsrapportage.

Korte doorlooptijd

De doorlooptijd voor het opstellen van de RTA's was kort. Zeker als we bedenken dat de regio's pas op 25 juni jl, een aantal dagen voor de landelijke transitie managersdag, voor het eerst kennis konden nemen van de uitwerking van de bestuurlijke afspraken van eind april. De handreiking Regionale Transitiearrangementen Jeugd kwam 5 juli beschikbaar. Veel van het voorbereidende werk – contact leggen met aanbieders, gegevensuitvraag – moest gebeuren in de zomerperiode. Het OTJ constateert dat in de periode vanaf 28 juni jl. tot heden heel veel is gebeurd in de regio's om de RTA's tijdig af te krijgen.

Daarbij zijn sommige regio's veel verder gekomen dan andere, omdat sommige regio's al verder waren bij de start van het RTA-proces en bijvoorbeeld al regionaal intensief samenwerkten of al contact met de zorgaanbieders hadden. Het is, gegeven de onzekerheden omtrent budgetten maar ook bijvoorbeeld omdat sommige regio's met honderden verschillende aanbieders te maken hebben, erg lastig een goede verdeling van de budgetten te maken. Sterker nog: het is in dat laatste geval logischer een generieke afspraak te maken over korting in 2015, zeker voor instellingen zoals GGZ-instellingen die helemaal niet werken met een van te voren vastgesteld budget, maar zorg per cliënt vergoed krijgen. Daarom hebben regio's bewust de keuze gemaakt om de uitwerking van afspraken later te doen en in het RTA op hoofdlijnen tot overeenstemming te komen met aanbieders.

Staatssecretaris Van Rijn complimenteerde gemeenten met de voorbereiding op hun nieuwe taken en noemde in het Kamerdebat over de Jeugdwet de manier waarop gemeenten de transitiearrangementen invullen een 'huzarenstukje'. Het OTJ onderschrijft dit.

Verschillen opgaven zorgaanbieders en meicirculaire 2013

De belangrijkste onzekerheid betreft de verschillen tussen de budgetten in de meicirculaire en de opgave van zorgaanbieders over activiteiten die nu worden gefinancierd vanuit de Zvw en de AWBZ. Zoals het OTJ in de voortgangsrapportage constateerde, was dit een belangrijk punt voor de mate waarin de verschillende onderdelen van de RTA's in de beschikbare tijd tot 31 oktober 2013 uitgewerkt konden worden.

Er zijn flinke verschillen tussen de opgaven van de zorgaanbieders en de meicirculaire 2013, oplopend tot wel 30% van de gepresenteerde budgetten. Door deze verschillen was het voor regio's en zorgaanbieders onmogelijk om op gedetailleerd niveau te spreken over de organisatie van de zorgcontinuïteit in 2015, de infrastructuur voor nieuwe cliënten en de beperking van de frictiekosten. Immers: van welk budget moet worden uitgegaan? De meicirculaire 2013 biedt een overzicht van de beschikbare budgetten voor 2015 en dat vormt het uitgangspunt. Echter, in veel regio's wordt bovenop de korting op het macrobudget een extra korting voor 2015 besproken ten behoeve van de landelijk werkende instellingen, kosten voor het gemeentelijk apparaat en kosten ten behoeve van de transformatie/innovatie. De totale korting die deze regio's hanteren voor 2015 kan oplopen tot circa 15%. Maar zorgaanbieders ervaren dit als een veel hogere korting, oplopend tot circa 30% (en in sommige gevallen meer dan 40%). Zij gaan immers uit van een substantieel hoger budget dan waar gemeenten vanuit gaan: namelijk het budget dat momenteel aan jeugdzorg wordt besteed. Verdieping op regionaal niveau is hierbij nodig, bijvoorbeeld om uit te zoeken of er geen zorg tussen zit die niet wordt overgeheveld of dat de omzet die aanbieders aangeven de werkelijke omzet is of bijvoorbeeld de maximumtarieven die de NZA hanteert. Dat de verschillen nog niet geheel zijn opgelost of afdoende zijn verklaard, is een van de redenen dat veel regio's ervoor gekozen hebben om afspraken te maken over welke percentages van het budget voor welke zorg worden gereserveerd, en niet over concrete bedragen.

Deze onzekerheden leiden er toe dat het inventariseren van de frictiekosten en maken van afspraken daarover in beperkte mate gedaan kon worden door de regio's. In de voortgangsrapportage constateerde het OTJ dat de regio's daar nog niet aan begonnen waren en dat dit een aandachtspunt was.

De vereisten in het RTA met betrekking tot de frictiekosten luiden als volgt:²

- (11) Het arrangement bevat een inventarisatie van de frictiekosten per aanbieder;
- (12) Het arrangement omvat een onderbouwing van de frictiekosten per aanbieder op basis van de door de gemeenten aangegeven plannen over zorginkoop per 1-1-2015;
- (13) Uit het arrangement blijkt op welke wijze en in hoeverre de frictiekosten worden beperkt.

Het OTJ signaleert dat regio's in de transitiearrangementen afspraken maken met aanbieders op welke wijze en frictiekosten worden beperkt (eis 13). De vereisten 11 en 12 zijn echter niet te realiseren. Er kunnen alleen schattingen of scenario's voor deze kosten worden gemaakt omdat de definitieve budgetten nog niet bekend zijn. Pas dan

² Handreiking regionale transitiearrangementen jeugd, p 44, "Checklist conform de vereisten van de TSJ".

kan er echt inzichtelijk worden gemaakt wat de frictiekosten per aanbieder zijn met een onderbouwing daarbij. Regio's geven daarom aan dat het niet zinnig is om op dit moment tijd en energie te steken in het berekenen van frictiekosten. Daarnaast wordt aangegeven dat dit in de premie gefinancierde zorg helemaal geen item moet zijn. Bij de gesubsidieerde zorg wordt gewerkt om dit wel voor elkaar te krijgen, maar moet ook worden erkend dat het niet te verwachten is dat de frictiekosten op korte termijn wel in beeld kunnen worden gebracht. Zolang de landelijke budgetten nog niet bekend zijn, en de budgetten per instelling nog niet zeker zijn, kan dit niet en kunnen regio's hun tijd en energie beter richten op andere zaken (zie later in dit rapport).

Betrokkenheid van bovenregionale aanbieders

Het OTJ heeft opgemerkt dat meerdere regio's geen uitgewerkte bovenregionale afspraken hebben kunnen maken. Hierdoor lijkt een groep bovenregionale aanbieders niet aan tafel te zitten. Het overgrote deel van de zorgaanbieders in een regio is uitgenodigd om met de gemeenten in gesprek te gaan over de organisatie van de jeugdzorg vanaf 1 januari 2015. Veel regio's hanteren hiervoor een bepaalde ondergrens van het aantal cliënten uit de regio waaraan een instelling zorg verleent, bijvoorbeeld 25, of de omzet van de desbetreffende instelling in de regio. Een redelijk grote zorgaanbieder die in meerdere regio's aan circa 20 cliënten zorg verleent, kan dus volgens deze benadering bij geen enkele regio aan tafel zitten. Een tweede groep bovenregionale aanbieders die buiten beeld zijn, is de groep die uit één of enkele regio's veel kinderen heeft, en daarnaast nog een beperkt aantal kinderen heeft uit andere regio's. De kans dat deze niet aan tafel zitten bij die andere regio's is groot, oftewel deze aanbieders zitten niet in alle regio's waaruit zij kinderen hebben aan tafel. Daar zijn dus geen afspraken over de continuïteit van zorg. Het OTJ vermoedt dat dit eerste geval zeer weinig voorkomt, maar dat er wel een aanmerkelijke groep aanbieders is waarbij het tweede voorkomt.

Om de regio's hierin te ondersteunen voor de uitwerkingsfase heeft het OTJ in opdracht van het Transitiebureau zelf aanvullend onderzoek gedaan naar de bovenregionale zorgaanbieders. Het OTJ is op dit moment nog bezig met een inventarisatie van de aard en exacte omvang van deze problematiek.³

Ontmanteling van Bureaus Jeugdzorg

Op grond van de nieuwe Jeugdwet is er geen wettelijke basis meer voor de BJZ's. De functies van de BJZ blijven wel bestaan. Met de vijftien instellingen moeten (maatwerk) afspraken worden gemaakt over de ontmanteling en overname van (toegangs)taken van de Bureaus Jeugdzorg. De ontmanteling betreft het onder andere organiseren van de gecertificeerde functies en het AMK. Het OTJ voert momenteel met bestuurders en transitied medewerkers van alle 15 BJZ's gesprekken om (a) te onderzoeken of hier sprake is van een probleem en (b) een totaalbeeld te krijgen over mogelijke problemen en oplossingen. Begin november is de gespreksronde afgerond. Het eerste beeld is dat er bijzondere aandacht nodig is. Het eigenaarschap van het transitievraagstuk lijkt onvoldoende te zijn belegd. Organisatorische, schaal en bedrijfsmatige aspecten van de ontmanteling van de BJZ's zijn in de meeste regio's nog onvoldoende in beeld.

³ Deze inventarisatie wordt half november afgerond.

De rol van zorgverzekeraars in de inkoop

Het feit dat er nog geen afspraken zijn gemaakt met zorgverzekeraars over de inkoop van het premie gefinancierde deel van de Jeugdzorg, leidt tot onzekerheid. Het ministerie van VWS, VNG en de zorgverzekeraars – verenigd in ZN – zijn al geruime tijd hierover in gesprek. Uit vragen en reacties van regio's viel voor het OTJ op te maken dat regio's ook dit punt als een onduidelijkheid ervaren. Daarnaast gaf het regio's het gevoel dat zij in zeer korte tijd afspraken moeten maken met zorgaanbieders en financiers in een RTA terwijl er landelijk gezien nog onduidelijkheid is.

Het OTJ constateert net als in de voortgangsrapportage dat zorgverzekeraars nog niet in alle 41 regio's aan tafel zitten. Dit betekent dat regio's een deel van de benodigde gegevens (nog) niet beschikbaar hebben en dat het niet mogelijk is om met zorgverzekeraars na te denken over de organisatie van de jeugdzorg vanaf 1 januari 2015. Overigens moet wel worden benoemd dat in vergelijking met de voortgangsrapportage, veel meer regio's inmiddels contact hebben met de zorgverzekeraar in de regio.

Het algemene beeld is dat de grote zorgverzekeraars niet hetzelfde gevoel van urgentie kennen en dat de coördinatie vanuit de zorgverzekeraars vaak niet zichtbaar is. Gezien de langdurige processen die met inkoop gepaard gaan, moet de komende maanden onomstotelijk duidelijk worden hoe en onder welke condities regio's en verzekeraars kunnen samenwerken.

Inkoopproces en producten/PGB's

Een belangrijke opgave die nu voor de deur staat, en die in het RTA nog onvoldoende is uitgewerkt, is de daadwerkelijk inkoop van de zorg. Welke zorg gaat men precies inkopen? Wie gaat dat doen en hoe? Wat wordt lokaal belegd, wat regionaal en wat bovenregionaal? Wat zijn de juridische kaders voor inkoop?

Bijzondere aandacht dient nog uit te gaan naar de PGB's. In de meeste regio's betreft dit een substantieel deel van het budget. Vaak ontbreekt nog het inzicht in de aard van de zorgproducten hierachter en waar deze worden aangewend. Voor het opstellen van gemeentelijke beleidsplannen en het maken van inkoopafspraken met zorgaanbieders is meer inzicht in de PGB's nodig.

Het inkoopproces moet nu worden ingericht en is nog niet belegd in de RTA's. Later in dit rapport beschrijven wij de agenda voor de toekomst en wat er moet gebeuren.

4. Overige aandachtspunten

Naast bovenstaande aandachtspunten die bepaalde kaders boden waarbinnen de regio's moesten acteren, is er een aantal andere aandachtspunten bij het opstellen van de RTA's. Een deel daarvan kaartte het OTJ reeds aan in haar voortgangsrapportage, en zijn nog steeds actueel:

- **Grote behoefte aan gegevens op het niveau van de instellingen.** Vanwege de ontbrekende en soms voor meer uitleg vatbare gegevens aangeleverd door zorgaanbieders, was er grote behoefte aan gegevens op het niveau van de instellingen uit het Vektis Portal. Deze gegevens zijn op 18 oktober jl. beschikbaar gesteld door Vektis. Voor de RTA's hebben de regio's deze niet meer kunnen gebruiken.
- **De bestuurlijke afstemming en vaststelling van de RTA's.** Dit was de afgelopen weken in diverse regio's een aandachtspunt omdat bestuurders zagen dat er nog veel voorbehouden waren, zoals de grote verschillen tussen de opgaven van

zorgaanbieders en de budgetten uit de meicirculaire. Veel bestuurders uitten in de achterliggende periode hun twijfel over de ‘robuustheid’ en kwaliteit van het RTA. Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk of alle bestuurders het RTA in hun regio ondertekenen. Wel heeft het OTJ begrepen dat de RTA’s in de tweede helft van oktober in de meeste regionale portefeuillehoudersoverleggen zijn goedgekeurd, waarna de RTA’s in de laatste week van oktober voorliggen in de collegevergaderingen.

- **Rol van de raad.** De laatste weken voor indiening van de RTA’s heeft het OTJ veel vragen gekregen over de rol van de gemeenteraad bij het vaststellen van de RTA’s. Zoals beschreven in de Handreiking Regionale Transitiearrangementen Jeugd, is de vaststelling door gemeenteraden niet verplicht maar wel wenselijk. Colleges mogen beslissen of zij het RTA indienen onder voorbehoud van instemming van de raad of niet. Het OTJ ziet dat veel regio’s dit voorbehoud hebben opgenomen, maar sommige colleges hebben er voor gekozen om geen instemming van de raad te vereisen. Dit is een aandachtspunt omdat het OTJ door verschillende raadsleden en – griffiers direct is benaderd met vragen over deze procedure.
- **Rol van de zorgaanbieders.** Hoewel zorgaanbieders formeel niet het RTA hoeven te ondertekenen, moet met hen wel zijn overlegd. Het OTJ heeft de afgelopen weken nog enkele signalen gekregen van aanbieders dat zij hun vraagtekens hebben bij de uitvoerbaarheid van de plannen in het RTA. Het OTJ heeft deze signalen met de zorgaanbieders en desbetreffende regio’s besproken.
- **Onzekerheid over de Jeugdwet.** De Jeugdwet is twee weken voor de RTA-deadline door de Tweede Kamer aangenomen, op 17 oktober 2013. Op het moment van schrijven is de wet nog niet door de Eerste Kamer aangenomen. Aan de basis van de RTA’s lag dus een concept-wetstekst. Ook dit leidde tot minder houvast dan wenselijk.

5. Agenda voor het vervolg

Nu de RTA’s zijn opgesteld en ingediend, is het tijd om vooruit te kijken. Er is in korte tijd een grote hoeveelheid werk verzet. Het is nu zaak om dit vast te houden en de transitie jeugdzorg onder de aandacht te houden. Op 1 november gaan de werkzaamheden rond de transitie jeugdzorg gewoon verder. Een aandachtspunt is in hoeverre de ambtelijke en bestuurlijke borging hiervan ook na 31 oktober voldoende is.

Het Transitieplan Jeugdzorg (mei 2013) benoemt een aantal mijlpalen die gemeenten bereikt moeten hebben om zich voor te bereiden op de decentralisatie van de jeugdzorg. Het OTJ ziet de opstelde lijst nog steeds als actueel:

December 2013	Stappenplan over transitie binnen de gemeenten
December 2013	Nota inkoop en sturing – algemeen beeld over inrichting van de jeugdhulp in de gemeente (in beleidsplan) Eerste beeld van verordening
Voorjaar 2014	Verordening vaststellen
Voorjaar 2014	Besluiten over interne processen: - Positionering, ondersteuning en participatie van cliënten en ouders - Informatiesystemen - Monitoring en kwaliteit - Relatie tot toezicht en verantwoording - Financieringssystematiek
1 november 2014	Afronden gemeentelijke begroting

Dit betekent dat gemeenten hun energie in november en december moeten richten op het opstellen van een stappenplan, de nota inkoop en sturing, het beleidsplan en de verordening.

De ‘Nota inkoop en sturing – algemeen beeld over inrichting van de jeugdhulp in de gemeente (in beleidsplan)’ is hierbij een zeer belangrijke en omvattende taak. Dit behelst ook het inrichten van het proces van de transitie. Voor een deel gaan besluiten van regio’s over de inhoud (bijvoorbeeld, wat moet er precies worden ingekocht), maar hoofdzakelijk gaat het hierbij om de inrichting van het proces. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld:

- Regionale samenwerking formaliseren: juridische structuur, inkoop, financiële verevening
- Uitvoeringsorganisatie (bijvoorbeeld inrichten per gemeente of als groep gemeenten)
- Bekostigingsstructuur, waaronder bijvoorbeeld bovenregionaal aanbesteden
- Afspraken met bovenregionale aanbieders
- Hoe gebeurt de inkoop van de Jeugd GGZ? De subcommissie Jeugd van de VNG heeft een voorstel hiertoe gedaan bij Zorgverzekeraars Nederland. Het landelijke ondersteuningsprogramma zal op korte termijn starten. Dit zal veel duidelijkheid geven voor gemeenten.

En ook gaan gemeenten al beginnen met het voorbereiden van besluiten door bijvoorbeeld het maken van procesafspraken over:

- Kwalificaties personeel
- Kwaliteit van de zorg en monitoring
- Informatievoorziening/ICT

Daarnaast zullen de regio’s en gemeenten komende maanden uiteraard nog hard werken aan het concretiseren van de budgetten⁴, uitwerken van nadere afspraken met aanbieders en het berekenen en beperken van de frictiekosten.

6. Aanbevelingen

Op basis van haar ervaringen als ondersteuner bij het opstellen van de RTA’s, doet het OTJ enkele aanbevelingen voor het vervolg.

1. Sluit de RTA’s af en ga over op de volgende fase, namelijk die van inrichting en praktische uitvoering en geef de regio’s daarbij ruimte.
2. Ondersteun regio’s bij het vervolg van de transitie jeugdzorg, maar niet door een geforceerd traject met opgelegde deadlines en oplevermomenten. Dit kan onnodige druk op de gemeentelijke en regionale transitieteams leggen en bestaande plannings voor de realisatie van de beleidsplannen en het uitwerken van de transformatieagenda verstoren. De situatie per regio verschilt en die ruimte is nodig voor regio om zelf verder te komen.
3. Zorg dat regio’s aan de slag gaan met, en zorg voor instrumenten voor het opstellen van de nota inkoop en sturing in december. Het is belangrijk dat deze instrumenten onder andere ingaan op mogelijke risico’s met betrekking tot

⁴ In december verwacht het ministerie van VWS een herberekening van het macrobudget te kunnen publiceren.

inkoop, sturing, contractmanager, aanbestedingen, en de wijze waarop hiermee kan worden omgegaan.

4. Organiseer gerichte ondersteuning voor het proces naar de Nota inkoop en sturing in de periode tot en met december. Om dit lastige proces adequaat te doorlopen, hebben regio's een vorm van geconcentreerde steun nodig die snel kan diversifiëren naar inhoudelijkheid en naar proces.
5. Een vorm van toetsing/dialogoog over de voortgang zou bijvoorbeeld in februari 2014 kunnen plaatsvinden, om na te gaan hoe de voortgang verloopt en of er geen grote knelpunten en dreigingen zijn.
6. Organiseer adequate en naar behoefte in te zetten gerichte ondersteuning tot aan 1-1-2015.
7. Communiceer over de inrichting van de organisatie van de afspraken met de zorgverzekeraars en richt een landelijke ondersteuningstafel in.
8. Creëer zo snel mogelijk helderheid over de budgetten en landelijke afspraken over inkoop.
9. Zorg dat regio's aan de slag gaan met, en zorg voor instrumenten bij de genoemde aandachtspunten:
 - a. budgetten
 - b. bovenregionale aanbieders
 - c. ontmanteling Bureaus Jeugdzorg
 - d. specificatie zorgproducten en PGB's
 - e. aansluiting zorgverzekeraars
 - f. inkoopproces

7. Contact

Het Ondersteuningsprogramma Transitiearrangementen Jeugd is te bereiken via 3Djeugd@vng.nl en 070-373 8463.

Bijlage: overzicht 41 regio's inclusief bijbehorende gemeenten

1. Groningen

Deelnemende gemeenten: Appingedam, Bedum, Bellingwedde, De Marne, Delfzijl, Eemsum, Groningen, Grootegast, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Loppersum, Marum, Menterwolde, Oldambt, Pekela, Slochteren, Stadskanaal, Ten Boer, Veendam, Vlagtwedde, Winsum en Zuidhorn.

2. Friesland

Deelnemende gemeenten: Achtkaspelen, Ameland, Boarnsterhim, Dantumadiel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Franekeradeel, Gaasterlân-Sleat, Harlingen, Heerenveen, het Bildt, Kollumerland en Nieuwkruisland, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Lemsterland, Littensaradiel, Menameradiel, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Skasterlân, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland en Weststellingwerf.

3. Drenthe

Deelnemende gemeenten: Aa en Hunze, Assen, Borger-Odoorn, Coevorden, De Wolden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Noordenveld, Tynaarlo, Westerveld.

4. Twente

Deelnemende gemeenten: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

5. IJsselland

Deelnemende gemeenten: Kampen, Steenwijkerland, Deventer, Zwartewaterland, Dalfsen, Ommen, Hardenberg, Raalte, Olst-Wijhe, Staphorst en Zwolle.

6. Flevoland

Deelnemende gemeenten: Almere, Dronten, Lelystad, Noord-Oostpolder, Urk en Zeewolde.

7. Noord Veluwe

Deelnemende gemeenten: Harderwijk, Putten, Ermelo, Nunspeet, Elburg en Oldebroek

8. Rivierenland

Deelnemende gemeenten: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaard, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.

9. Achterhoek

Deelnemende gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

10. Arnhem

Deelnemende gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

11. Rijk van Nijmegen

Deelnemende gemeenten: Nijmegen, Ubbergen, Beuningen, Groesbeek, Heumen, Millingen a/d Rijn, Wijchen, Druten en Mook en Middelaar.

12. Food Valley

Deelnemende gemeenten: Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel en Veenendaal.

13. Midden IJssel / Oost Veluwe

Deelnemende gemeenten: Apeldoorn, Brummen, Epe, Voorst, Heerde, Lochem, Zutphen en Hattem

14. Eemland

Deelnemende gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg.

15. Lekstroom

Deelnemende gemeenten: Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vianen.

16. Utrecht-Stad

Deelnemende gemeenten: Utrecht.

17. Zuid-Oost Utrecht

Deelnemende gemeenten: Bunnik, de Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.

18. Utrecht West

Deelnemende gemeenten: De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht, Weesp, Wijdmeren en Woerden.

19. Noord Kennemerland

Deelnemende gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer.

20. Haarlemmermeer

Deelnemende gemeenten: Haarlemmermeer.

21. Amsterdam-Amstelland

Deelnemende gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

22. Zaanstreek-Waterland

Deelnemende gemeenten: Beemster, Zeevang, Wormerland, Purmerend, Edam-Volendam, Zaanstad, Oostzaan, Landsmeer en Waterland.

23. Kop van Noord-Holland

Deelnemende gemeenten: Den Helder, Zijpe, Hollandse Kroon en Texel.

24. Gooi en Vechtstreek

Deelnemende gemeenten: Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden en Naarden.

25. Zuid-Kennemerland

Deelnemende gemeenten: Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.

26. Midden Kennemerland (IJmond)

Deelnemende gemeenten: Beverwijk, Heemskerk Uitgeest en Velsen.

27. West-Friesland

Deelnemende gemeenten: Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland , Opmeer, Medemblik en Stede Broec.

28. Rijnmond

Deelnemende gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne.

29. Haaglanden

Deelnemende gemeenten: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

30. Holland Rijnland

Deelnemende gemeenten: Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude.

31. Midden Holland

Deelnemende gemeenten: Bergambacht, Bodegraven-Reeuwijk, Boskoop, Gouda, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist, Waddinxveen en Zuidplas.

32. Zuid-Holland-Zuid

Deelnemende gemeenten: Alblasterdam, Binnenmaas, Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik en Zwijndrecht.

33. Noord-Oost Brabant

Deelnemende gemeenten: Mill en St. Hubert, Grave, Cuijk, Boxmeer, St. Anthonis, Landerd, Uden, Veghel, Boekel, St. Oedenrode, Oss, Maasdonk, Bernheze, 's-Hertogenbosch, Vught, Haaren, Boxtel, Schijndel en St. Michielsgestel.

34. West-Brabant-West

Deelnemende gemeenten: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.

35. West-Brabant-Oost

Deelnemende gemeenten: Aalburg, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout, Werkendam en Woudrichem.

36. Zuidoost-Brabant

Deelnemende gemeenten: Eindhoven, Best, Veldhoven, Oirschot, Eersel, Reusel de Mierden, Bladel, Bergeijk, Heeze-Leende, Valkenswaard, Cranendonck, Waalre, Geldrop-Mierlo, Son en Breugel, Nuenen c.a., Helmond, Laarbeek, Gemert-Bakel, Deurne, Asten en Someren.

37. Midden-Brabant

Deelnemende gemeenten: Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk.

38. Zeeland

Deelnemende gemeenten: Walcheren: Middelburg, Vlissingen en Veere
Oosterschelderegio: Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen Zeeuws-Vlaanderen: Hulst, Sluis en Terneuzen.

39. Noord Limburg

Deelnemende gemeenten: Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray.

40. Midden-Limburg

Deelnemende gemeenten: Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert.

41. Zuid-Limburg

Deelnemende gemeenten: Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.